

HET DOMEIN VAN HET HUISPERONEEL

Houten aanrecht met koperen kranen in de pantry.

Zoals in alle grote huizen en kastelen was het souterrain het domein van het huispersoneel. En dat is het nog steeds. Op Twickel heet deze afdeling downstairs. In goed Nederlands: het onderhuis.

In het onderhuis bevinden zich de bodenkamer, de kleine en de grote keuken, de afwaskeuken, de wijnkelder, de pantry, de poetskamer en de overige kelders. Vroeger moesten de personeelsleden aanwezig zijn, zonder dat ze werden opgemerkt. Ze moesten altijd klaar staan om boven van dienst te zijn, maar hun verdere activiteiten dienden zich te voltrekken buiten het zicht en het gehoor van de hoofdbewoners. Alle ruimtes in het onderhuis zijn ook nu nog volop in gebruik. De bodenkamer waar het personeel samenkwam voor de maaltijden en het gezamenlijk doorbrengen van de avonduren is nu het werkterrein van vrijwilligers. Zij werken hier onder meer aan de invoer in de computer van gegevens over de inventaris van het huis.

De eerste huisknecht Herman Hemelman in de poetskamer.

De echte huishoudelijke taken werden vroeger uitgevoerd door vrouwelijke personeelsleden. Maar tafeldieners, het opwachten van gasten en het poetsen van metalen en schoenen was mannenwerk. In de poetskamer poetsten de huisknechten in de middaguren het koper, zilver en tin. De baron en de barones verlangden gedegen werk. Het tempo speelde een minder grote rol. De onderdelen van het bestek werden één voor één gepoetst en zorgvuldig weggeborgen in foedralen.

In de grote keuken koken de eigen medewerksters regelmatig voor bestuursdiners op het Aga fornuis. Het fornuis staat altijd aan, waar-

door de keuken 's winters in het verder koude huis een behaaglijke plek is. Rond de grote tafel wordt koffie en thee gedronken. De keuken kwam tot stand tijdens de verbouwwerkzaamheden in 1896, toen ook de eetkamer verhuisde. De keuken ligt precies onder de eetkamer. Via de dientrap is er een snelle verbinding naar de dienkamer naast de eetkamer.

Linnengoed

Na afloop van de diners gaat het tafellinnen in de was, om vervolgens via de strijktafel in de linnenpers te gaan. Vroeger was dit de taak van het linnenmeisje, dat ook de mangel draaide om het wasgoed te drogen. De linnencollectie van Twickel is zeer omvangrijk. Iedere vrouw bracht na haar huwelijk haar eigen stukken in. Zo is er nog veel bewaard gebleven van Dodonea van Goslinga die in 1723 trouwde met Unico Wilhelm van Wassenaer. Haar linnengoed is gemerkt met de letters WG (Wassenaer-Goslinga), vervolgens een cijfer voor

Vrijwilligsters koken op het Aga fornuis.

Het huispersoneel op de stoep aan de achterzijde van het huis, circa 1930.

het aantal exemplaren en een jaartal. Ook de uitzet van de andere echtgenotes is op deze wijze bewerkt. Het oude linnengoed is nog steeds in gebruik tijdens diners van het bestuur.

Een grote partij

Op de foto boven het huispersoneel omstreeks 1930. Zittend met pet: de huismeester of eerste knecht Gerrit ter Boo, aan wie de leiding was toevertrouwd. Naast hem zit de, voor een grote partij overgekomen, kok van kasteel Middachten. Ook het keukenmeisje, vooraan links, kwam van Middachten. Naast haar zit de tweede knecht Marinus Bunte, en achteraan staat de jongste bediende, ook wel de postjongen genoemd, wiens taak het was om drie keer per dag de post en de kranten uit Delden op te halen. Onder de personeelsleden heerste een strikte hiërarchie. De kokkin, die tevens huishoudster was, verdiende meer dan het linnenmeisje en het linnenmeisje werd weer beter betaald dan de werkmeisjes en het keukenmeisje.

Na het overlijden van barones Van Heeckeren, die het hele huis bewoonde, zijn de taken van het personeel veranderd. Veel aandacht gaat nu uit naar het onderhoud en het conserveren van de inventaris. Om dit goed te kunnen doen, zijn alle objecten geïnventariseerd. De beschrijvingen worden voortdurend bijgewerkt en aangevuld. Het huis is beperkt opengesteld voor deelnemers aan rondleidingen en evenementen als concerten en symposia. De schilderijen, de antieke meubels en het bijzondere porselein worden regelmatig in bruikleen gegeven voor tentoonstellingen in het hele land.

De medewerker beheer en behoud windt alle klokken op en zorgt ervoor dat ze gelijk lopen.

Gedekte tafel in de eetzaal.